

ΠΑΙΔΙΚΗ HELMEPA HELMEPA JUNIOR

Τα γλαρόπουλα - Seagulls

ΙΟΥΛ. - ΑΥΓ. - ΣΕΠ. 2018 • ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Νο 92

Καλή σχολική χρονιά σε όλους!

Η νέα σχολική χρονιά ξεκίνησε, έτοιμη να σας προσφέρει γνώσεις, συγκινήσεις και εμπειρίες με το νέο Πρόγραμμα της Παιδικής HELMEPA για το 2018-2019 που έχει τίτλο «**Βουτιά στον Ωκεανό**». Το Πρόγραμμα έχει την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων και περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στις επόμενες σελίδες του τεύχους.

Ας ξεκινήσουμε όμως με μια μικρή ανασκόπηση για τη χρονιά που πέρασε.

Τι έγινε το περασμένο σχολικό έτος με λίγα λόγια

- **6.136** παιδιά συμμετείχαν στο Πρόγραμμα, αναλαμβάνοντας να προστατέψουν το περιβάλλον της πατρίδας μας
- **426** εθελοντές εκπαιδευτικοί υποστήριξαν εθελοντικά 680 Ομάδες, συμβάλλοντας στην περιβαλλοντική ενημέρωση της νέας γενιάς

- **2.943** δράσεις πραγματοποιήθηκαν από Ομάδες στις 13 γεωγραφικές περιοχές που λειτούργησε το πρόγραμμα
- Επεξεργαστήκαμε τα έντυπα αξιολόγησης του προγράμματος και με μεγάλη χαρά διαπιστώσαμε ότι το **99%** των εκπαιδευτικών που τα συμπλήρωσαν θεωρούν το πρόγραμμα «Άριστο» και «Πολύ καλό»

- Καλύψαμε τα έξοδα Ομάδων από δράσεις που πραγματοποιήθηκαν
- Απονείμαμε Αναμνηστικά Διπλώματα στους εθελοντές εκπαιδευτικούς και τα παιδιά των Ομάδων τους, που μας έστειλαν αναφορές με δράσεις

Αποτελέσματα πανευρωπαϊκής πρωτοβουλίας

«Ας καθαρίσουμε την Ευρώπη»

Τα τελευταία 5 χρόνια, η HELMERA κάθε Μάιο συντονίζει στην Ελλάδα τις δράσεις της πανευρωπαϊκής πρωτοβουλίας «Ας Καθαρίσουμε την Ευρώπη», που σκοπό έχει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όλων για ένα καθαρό ευρωπαϊκό περιβάλλον χωρίς απορρίμματα.

Το 2018, η πρωτοβουλία εστίαζε στο γεγονός ότι πολλά από τα απορρίμματα που προέρχονται από δραστηριότητες στη στεριά, καταλήγουν στη θάλασσα και τις ακτές μέσω των ανέμων, των ποταμών, των χειμάρρων, ακόμα και του οδικού δικτύου.

Συνολικά **7.750 εθελοντές**, 192 δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, ανέλαβαν να αλλάξουν αυτή την εικόνα και οργάνωσαν 187 δράσεις σε έκταση μήκους 108 χλμ συλλέγοντας 16 τόνους απορριμμάτων, εκ των οποίων οι 4

ανακυκλώθηκαν από την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (Ε.Ε.Α.Α).

Στους 192 φορείς αξιοσημείωτη ήταν η παρουσία 2 Παιδικών Σταθμών, 17 Νηπιαγωγείων και 27 Δημοτικών Σχολείων, μελών του προγράμματος «Παιδική HELMERA», οι μικροί εθελοντές των οποίων παρακίνησαν και άλλους συμμαθητές τους να πάρουν μέρος στη δράση τους.

Τα στοιχεία, ύστερα από επεξεργασία των ειδικών Δελτίων Καταγραφής Απορριμμάτων που χρησιμοποίησαν οι εθελοντές στους χερσαίους καθαρισμούς, ανέδειξαν τα 10 πολυπληθέστερα απορρίμματα όπως φαίνονται στο διπλανό πίνακα.

Στο βυθό, **68 δύτες** πραγματοποίησαν 21 υποβρύχιους καθαρισμούς και ανέσυραν 6.247 απορρίμματα συνολικού βάρους 4 τόνων. Τα ευρήματά τους πολλά, αλλά και περίεργα, όπως θα δείτε στη διπλανή σελίδα.

Τα 10 πολυπληθέστερα απορρίμματα στην Ελλάδα	
Είδος	Τεμάχια
Αποτσίγαρα	40.572
Κομμάτια πλαστικού άνω των 2,5 εκ.	15.855
Καλαμάκια	12.342
Πλαστικά καπάκια μπουκαλιών	9.278
Πλαστικά μπουκάλια	7.688
Κομμάτια φελιζόλ άνω των 2,5 εκ	5.520
Πλαστικές σακούλες	5.383
Γυάλινα μπουκάλια και κομμάτια	4.738
Πλαστικά ποτήρια και τα καπάκια τους	4.680
Κομμάτια χαρτί άνω των 2,5 εκ.	4.649

- 1.283 αλουμινένια κουτιά,
- 405 γυάλινα μπουκάλια,
- 906 πλαστικά μπουκάλια,
- 598 πλαστικά ποτήρια/καπάκια,
- 412 πλαστικές σακούλες,
- 222 μέτρα σχοινί,
- 110 δίχτυα και κουβάρια πετονιάς,
- 241 σωλήνες,
- 73 μεταλλικές φιάλες,
- 72 ελαστικά και άλλα εξαρτήματα αυτοκινήτων,
- 58 μπαταρίες,
- 45 κομμάτια βάρκας,
- 11 άγκυρες,
- 6 ξαπλώστρες,
- 5 ομπρέλες θαλάσσης,
- ηλεκτρικό προβολέα, θερμοσίφωνα, κάδο σκουπιδιών, σκελετό ποδηλάτου, καζανάκι τουαλέτας, 9μετρο λάστιχο ποτίσματος!

Τι έχουμε προγραμματίσει για τη συνέχεια...

Α) Πρόγραμμα «Παιδική HELMEPA» με τίτλο «Βουτιά στον Ωκεανό»

Για το σχολικό έτος 2018-2019, με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η HELMEPA προσφέρει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, το Πρόγραμμα «Παιδική HELMEPA» με τίτλο «Βουτιά στον Ωκεανό».

Το νέο αυτό Πρόγραμμα είναι εμπνευσμένο από το **Στόχο 14 της Agenda 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη** που έχει θέμα «Ζωή κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας» και σκοπός του είναι να συμβάλλει μέσω της ενημέρωσης και της δραστηριοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας στην προστασία του θαλάσσιου κόσμου.

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού, το Πρόγραμμα προσκαλεί τους μαθητές ηλικίας 5-12 ετών, μέσω των εκπαιδευτικών τους, να πραγματοποιήσουν μια «βουτιά» στον απέραντο ωκεανό για να γνωρίσουν καλύτερα αυτόν και τα πλάσματα του, να συνειδητοποιήσουν το σημαντικό ρόλο τους στη διατήρηση της ζωής και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν από την ανθρώπινη αμέλεια και αδιαφορία.

Βασικό εργαλείο για τη λειτουργία του νέου προγράμματος είναι η ιστοσελίδα

<https://helvepajunior.wordpress.com/> στην οποία κάθε εκπαιδευτικός σε οποιαδήποτε από τις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας (Αν. Μακεδονία & Θράκη, Αττική, Βόρειο Αιγαίο, Δυτ. Ελλάδα, Δυτ. Μακεδονία, Ήπειρο, Θεσσαλία, Ιόνια Νησιά, Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη, Νότιο Αιγαίο, Πελοπόννησος, Στ. Ελλάδα) μπορεί να πραγματοποιήσει εγγραφή και να δημιουργήσει μία ή και περισσότερες Ομάδες περίπου 10 παιδιών της ίδιας τάξης.

Με την εγγραφή τους οι εκπαιδευτικοί λαμβάνουν ένα κωδικό που τους δίνει πρόσβαση στον «**Οδηγό**» που περιέχει τις πληροφορίες και τις προτεινόμενες δραστηριότητες για την επίτευξη του παραπάνω στόχου. Οι πληροφορίες απευθύνονται στον εκπαιδευτικό, που με τρόπο κατανοητό τις μεταφέρει στα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία τους.

Οι **Θεματικές Ενότητες** και οι **Υπο-ενότητες** που καλύπτει το νέο πρόγραμμα είναι:

Θαλάσσιος Κόσμος

- Οικοσυστήματα
- Βιοποικιλότητα
- Υδάτινες ζώνες
- Φυσικές διεργασίες

Αξιοποίηση Θαλασσών και Ωκεανών από τον Άνθρωπο

- Θαλάσσιες μεταφορές - Ναυτιλία
- Πρώτες ύλες - Ενέργεια
- Αναψυχή - Τουρισμός
- Αλιεία - Υδατοκαλλιέργειες

Θάλασσες και Ωκεανοί Κινδυνεύουν

- Ρύπανση
- Υπεραλίευση
- Κλιματική αλλαγή
- Ξενικά είδη

Προστασία Θαλάσσιου Περιβάλλοντος

- Θεσμικό πλαίσιο
- Ναυτιλία και ασφάλεια στη θάλασσα
- Ατομική ευθύνη
- Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας

Κάθε υπο-ενότητα περιλαμβάνει τους στόχους επίτευξης, τη θεωρητική προσέγγιση του θέματος (για τον εκπαιδευτικό), μία σύντομη πληροφορία που θα αποτελέσει την αφορμή για να ξεκινήσει συζήτηση με τους μαθητές, χρήσιμες πηγές, δύο προτεινόμενες δραστηριότητες (με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας) και αξιολόγησή της.

Όσοι εκπαιδευτικοί ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα μπορούν να συμπληρώσουν τη φόρμα εγγραφής στο σύνδεσμο: <https://helmepajunior.wordpress.com/registration/>

Β) Διαγωνισμός Ζωγραφικής για τις Ομάδες του Προγράμματος «Παιδική HELMEPA»

Οι Ομάδες του Προγράμματος θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε Διαγωνισμό Ζωγραφικής με τίτλο «Κάνω βουτιά στον ωκεανό και ανακαλύπτω...» σύμφωνα με την προκήρυξη που βρίσκεται στο σύνδεσμο: <https://helvepajunior.wordpress.com/competition/>

Γ) Περιβαλλοντικές Εκθέσεις

Θα λειτουργήσουν και φέτος οι 2 μόνιμες περιβαλλοντικές Εκθέσεις της HELMEPA, στο Παλαιό Φάληρο και τον Πειραιά, που απευθύνονται σε μαθητές Α΄θμιας Εκπαίδευσης των τάξεων, Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ και Γυμνασίου, της Αθήνας και του Πειραιά.

Δ) Μήνας Δράσης για το Θαλάσσιο Περιβάλλον

Για ακόμα μία χρονιά η HELMEPA καλεί μικρούς και μεγάλους φίλους των θαλασσών και των ακτών να δηλώσουν συμμετοχή στο Μήνα Δράσης για το Θαλάσσιο Περιβάλλον μεταξύ 15 Σεπτεμβρίου και 15 Οκτωβρίου, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών, και να δείξουν την ενόχλησή τους για τα απορρίμματα που κάποιοι άφησαν πίσω τους κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Στρατηγικός Συνεργάτης Επικοινωνίας είναι το National Geographic!

Περισσότερες πληροφορίες για τη δράση και πώς μπορείτε να δηλώσετε συμμετοχή, υπάρχουν στην ιστοσελίδα της HELMEPA: <http://helvepa.gr/εθελοντικοί-καθαρισμοί/>

Η γωνιά της γνώσης και του παιχνιδιού!

Σε αυτό το τεύχος διαβάστε για την κλιματική αλλαγή, ίσως το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα:

- Η κλιματική αλλαγή προκαλείται κυρίως από την καύση των ορυκτών καυσίμων (π.χ. πετρέλαιο), την κτηνοτροφία και την αποψίλωση των δασών.

- **Αέρια του Θερμοκηπίου**, όπως το διοξείδιο του άνθρακα (CO_2) και το μεθάνιο (CH_4) βρίσκονται γύρω από την Γη και ευθύνονται για την κλιματική αλλαγή.
- Οι αγελάδες και τα αιγοπρόβατα παράγουν μεγάλες ποσότητες **μεθανίου** κατά την πέψη της τροφής τους.
- Τα δάση απορροφούν από την ατμόσφαιρα τεράστιες ποσότητες CO_2 και απελευθερώνουν στη θέση τους οξυγόνο. Η **αποψίλωση** τους για γεωργική εκμετάλλευση, συγκομιδή ξυλείας, και κατασκευή αστικών περιοχών, έχει ως αποτέλεσμα να μη δεσμεύεται CO_2 .
- Η κλιματική αλλαγή **επηρεάζει** τον πλανήτη, τη βιοποικιλότητα και τον ίδιο τον άνθρωπο.
- Ένα **θερμότερο κλίμα** θα μπορούσε να επιφέρει αύξηση στην εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων, περισσότερες βροχοπτώσεις σε κάποιες περιοχές και ξηρασία σε άλλες, αλλαγή στις εποχές, συρρίκνωση των πολικών πάγων, άνοδο της στάθμης της θάλασσας.
- Κάποιοι οργανισμοί **υποφέρουν** περισσότερο από άλλους εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής. Οι πολικές αρκούδες χρησιμοποιούν τον πάγο για να κυνηγούν, να αναπαράγονται και να ξεκουράζονται. Κάποιες φώκιες φτιάχνουν σπηλιές στο χιόνι και τον πάγο για να ζευγαρώσουν και να μεγαλώσουν τα νεογνά τους. Δυστυχώς γι' αυτά τα ζώα, ο πάγος στο Βόρειο Πόλο λιώνει και μειώνεται κατά 9% ανά δεκαετία!
- Η θερμοκρασία στις φωλιές των θαλάσσιων χελωνών **καθορίζει** αν τα αυγά είναι αρσενικά ή θηλυκά. Ενδεχόμενη αύξηση της θερμοκρασίας θα σήμαινε γέννηση περισσότερων θηλυκών από αρσενικές, απειλώντας έτσι τους μελλοντικούς τους πληθυσμούς.
- Η κλιματική αλλαγή έχει αντίκτυπο και στους ανθρώπους. Περισσότερο **πλήττονται** όσοι ζουν σε παραθαλάσσιες περιοχές λόγω της άνοδου της στάθμης της θάλασσας. Αλλά και οι αγροτικές κοινότητες, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό τους περιβάλλον. Στην Κένυα π.χ. η αλλαγή του κλίματος καθιστά όλο και λιγότερο προβλέψιμες τις βροχοπτώσεις, γεγονός που δυσκολεύει την καλλιέργεια τσαγιού.

Ο καθένας μας μπορεί να βοηθήσει στην **καταπολέμηση** της κλιματικής αλλαγής, αλλάζοντας ορισμένες κακές συνήθειες.

«As αλλάζουμε λοιπόν συνήθειες... και όχι το κλίμα!»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
HELLENIC MARINE ENVIRONMENT
PROTECTION ASSOCIATION

•HELMEPA•

Ιδιοκτήτης: HELMEPA
Εκδότης: Δημήτρης Κ. Μητσάτσος
Δ/ση Σύνταξης: Κριστίνα Πρεκεζέ
Σύνταξη: Δημήτρης Καζάς - Τομέας Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
Σχεδιασμός: Κωνσταντίνος Ανδρεάδης

Δ/ση: Περγάμου 5, 17121 Ν. Σμύρνη
Τηλ.: 210 9343088, 210 9341233
Φαξ: 210 9407327
Internet: www.helmepejunior.gr
E-mail: helmepejunior@helmepejunior.gr